

“केंद्र पुरस्कृत महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजनेअंतर्गत प्रत्येक गावात ५ कामे शेल्वर तयार ठेवण्याबाबत.”

महाराष्ट्र शासन

नियोजन विभाग (रोहयो)

शासन परिपत्रक क्रमांक :- मग्रारोहयो २०२१/प्र.क्र.८३ /रोहयो ७

नविन प्रशासन भवन, १६ मजला,

मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२

दिनांक :- ०२ सप्टेंबर, २०२१

- वाचा :-**
- १) महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी कायदा - २००५,
 - २) महाराष्ट्र रोजगार हमी अधिनियम (सुधारित) कायदा - २०१४,
 - ३) शासन निर्णय क्र. मग्रारो २०१२ / प्र. क्र. ३३/रोहयो-१ दि. ०७ जुलै, २०१२,
 - ४) शासन परिपत्रक क्र. मग्रारो २०१२ / प्र. क्र. ३३ /रोहयो-१ दि. १६ नोव्हेंबर, २०१२,
 - ५) शासन परिपत्रक क्र. मग्रारोहयो/नि.वि/२०१४-१५ / प्र. क्र. २८/रोहयो-९ दि. ०७ नोव्हेंबर, २०१४ .
 - ६) शासन परिपत्रक क्र. मग्रारोहयो -२०१८/ प्र. क्र. ३४ /रोहयो-७ दि. १० ऑगस्ट, २०१८.
 - ७) शासन परिपत्रक क्र. मग्रारोहयो -२०२०/ प्र. क्र. २१ /रोहयो-७ दि. ०२ सप्टेंबर, २०२० .

प्रस्तावना :-

महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजने अंतर्गत राज्यात कामे मोठया प्रमाणावर सुरु असून रोजगार हमी योजना विभागाने "मी समृद्ध तर गाव समृद्ध, गाव समृद्ध तर माझा महाराष्ट्र समृद्ध" या तत्वाने वाटचाल सुरु केली आहे.

ग्रामीण भागातील लोक, शेतकरी- भूमिहीन शेतमजूर श्रीमंतीच्या वाटेवर कशाप्रकारे जातील याच्या अनुषंगाने अनेक नव्या बाबींचा समावेश करण्यात आला असून ही योजना ग्रामीण भागात प्रभावीपणे राबविण्यासाठी मारक ठरणारे अनेक अडथळे कमी करण्यात आले आहेत. मजुरी देणे, सदर मजुरीतून मालमत्ता निर्माण करणे व या मालमत्तेतून ग्रामीण भागातील गरिबांचे जीवनमान उंचावणे यासाठी रोजगार हमी योजना काम करत आहे.

शासन परिपत्रक :-

उपरोक्त संदर्भित विविध शासन निर्णय/ परिपत्रकान्वये शासनाने प्रत्येक ग्रामपंचायतीतील ५ कामे शेल्वर ठेवण्याबाबत निर्देश दिले आहेत. त्याप्रमाणे जिल्हा कार्यक्रम समन्वयक व सहजिल्हा कार्यक्रम समन्वयक अधिकाऱ्यांकडून कार्यवाही केली जाते.

तथापि, शेल्वर काम ठेवणे म्हणजे ज्या त्या वर्षाच्या लेबर बजेट मध्ये किमान ५ कामांची यादी ठेवणे असे समजले जाते. परंतु मजुरांनी कामाची मागणी केल्यावर कामास मजुरांच्या मागणी नंतर तांत्रिक व प्रशासकीय मान्यता देण्यास येत असल्यामुळे मजुरांना कामे विहित वेळेत देण्यास विलंब होतो. त्यामुळे गरजू

मजुरांना वेळीच कामे उपलब्ध करून देता न आल्यामुळे मत्तानिर्मिती होत नाही व सदर मत्तानिर्मिती न झाल्यामुळे ग्रामीण भागांतील गरिबांचे जगणे सुखकर होण्यास अडथळा निर्माण होतो.

सबब, गरजू मजुरांना वेळेवर कामे उपलब्ध करून देता यावे करिता तांत्रिक आणि प्रशासकीय मंजूरी नसलेल्या कामांना यापुढे शेल्ववरील कामे समजले जाणार नाही.

मागील ३ वर्षांपासून SECURE प्रणाली अमलात आहे. त्यात प्रत्येक ग्रामपंचायत/गावात किती कामांना तांत्रिक आणि प्रशासकीय मान्यता देण्यात आली आहे हे पाहता येते. अतः ३१ ऑक्टोबर, २०२१ पर्यंत प्रत्येक गावात किमान ५ कामे तांत्रिक व प्रशासकीय मान्यतेसाठी ठेवण्यात यावे आणि ते SECURE प्रणालीमध्ये समाविष्ट असावेत असे सूचित करण्यात येत आहे.

प्रत्येक ग्राम पंचायती मध्ये यंत्रणा विभाग म्हणजे वन विभाग, कृषी विभाग, सामाजिक वनीकरण व इतर यंत्रणा या विभागांनी मिळून २ कामे किंवा तालुकामध्ये ग्राम पंचायतीची संख्येच्या दुप्पट कामांना प्रशासकीय मान्यता देण्याची कार्यवाही पूर्ण करून संबंधित गट विकास अधिकारी/ तहसीलदार यांचे मार्फत ग्राम पंचायत यांना कळविण्याची कार्यवाही करावी. वरील प्रमाणे यंत्रणांचे प्रशासकीय मान्यता ची कार्यवाहीवर उप जिल्हाधिकारी (रोहयो) यांनी सनियंत्रण करावे व यंत्रणांचे स्तरावरून कामांचे शेल्व तयार होतील हे सुनिश्चित करावे.

उपजिल्हाधिकारी, (रोहयो) यांनी प्रत्येक महिन्यात ५ ग्रामपंचायतींना प्रत्यक्ष भेटी देऊन ग्रामपंचायत व इतर यंत्रणा यांच्या सेल्फ वरील कामाची तपासणी करावी.

❖ कामे शेल्ववर ठेवण्याबाबत खालील प्रमाणे कार्यवाही करण्यात यावी.

१. प्रत्येक ग्रामपंचायत आणि गावात किमान ५ कामे शेल्ववर ठेवण्याबाबत चे वेळापत्रक.:-

१.१ प्रत्येक ग्रामपंचायतीत तांत्रिक व प्रशासकीय मान्यतेसह कामे शेल्ववर उपलब्ध करून देण्याची शेवटची दि. ३० सप्टेंबर, २०२१ अशी असेल.

१.२ गट ग्रामपंचायत असेल तेथे किमान निम्म्या महसुली गावात तांत्रिक व प्रशासकीय मान्यता असलेली किमान ५ कामे उपलब्ध करण्याची शेवटची दि. १५ ऑक्टोबर, २०२१ अशी असेल.

१.३ राज्यातील सर्व महसूल गावात तांत्रिक व प्रशासकीय मान्यता असलेले प्रत्येकी किमान ५ कामे उपलब्ध करण्याची शेवटची दि. ३१ ऑक्टोबर, २०२१ अशी असेल.

२. प्रत्येक ग्रामपंचायतीत /गावात वरील प्रमाणे कामे शेल्ववर असेल तर उपलब्ध कामातील किमान ४०% कामे (५ पैकी किमान २ कामे) सार्वजनिक स्वरूपाची असावीत.

३. या वर्षांपासून समृद्धी बजेट तयार करावयाचे असल्याने प्रत्येक गावात ५०,१०० किंवा ५०० कामे शेल्ववर असणे अपेक्षित आहे . आणि प्रत्येक तालुक्यात जास्तीत जास्त कामे शेल्ववर ठेवणाऱ्या पहिल्या तीन गावांना प्रोत्साहनपर पारितोषिके देण्यात येतील . पारितोषक अदा करण्याच्या सर्वकष सूचना यथावकाश देण्यात येतील.

४. आर्थिक वर्ष २०२१-२२ मध्ये समृद्धी लेबर बजेट मध्ये मंजूर कामांची संख्या कमी असल्यास मागील ३ आर्थिक वर्षांच्या कृती आराखड्यातील कामांना तांत्रिक व प्रशासकीय मान्यता देऊन शोल्फवर ठेवण्यात यावे.

५. मागील तीन वर्षातील कृती आराखड्यात मंजूर कामांपेक्षा इतर कामे लेबर बजेट मध्ये घ्यावयाचे असल्यास खालील प्रक्रिया अवलंबण्यात यावी :-

अ. क्र.	तपशील	कालावधी
१.	सदर वैयक्तिक किंवा सार्वजनिक कामांना ग्रामपंचायतीची मंजूरी घ्यावी व पंचायत समिती किंवा इतर यंत्रणा पाठवावे	१५ दिवस.
२.	पंचायत समितीने किंवा इतर यंत्रणेने त्यास स्थायी समितीची मान्यता घ्यावी व जिल्हा परिषदेस पाठवावे.	१५ दिवस.
३.	जिल्हा परिषदेने त्यास स्थायी समितीची मान्यता घ्यावी व जिल्हा कार्यक्रम समन्वयक अधिकारी यांच्या अध्यक्षतेखाली समितीस पाठवावी	१५ दिवस.
४.	Project Director, DRDA ने वरील प्रमाणे मंजूर कामांना संबंधित यंत्रणेस पाठवावे. अशाप्रकारे ४५ ते ६० दिवसांच्या आत नवीन कामांना चालू वर्षाच्या लेबर बजेट मध्ये समाविष्ट करून घ्यावे .	--

६. उपायुक्त,रोहयो यांनी शोल्फवर कामे ठेवण्याच्या पडताळणी करिता नोडल अधिकारी म्हणून नेमणूक करण्यात येत आहे. त्यांनी दर १५ दिवसांनी अपर मुख्य सचिव, रोहयो व आयुक्त, नरेगा,नागपूर यांना तालुकानिहाय व यंत्रणांनिहाय शोल्फवरील कामाचा अहवाल खालील तक्त्यात सादर करावा .

अ. क्र	जिल्हा	तालुका	एकूण गावांची संख्या	५ पेक्षा अधिक कामे शोल्फवर उपलब्ध असलेली गावे	१ ते ४ कामे शोल्फवर उपलब्ध असलेली गावे	शोल्फवर शून्य कामे उपलब्ध असलेली गावे	अभिप्राय
१	२	३	४	५	६	७	८
१							
२							

७. वरील प्रमाणे होणाऱ्या कामांचा आढावा अपर मुख्य सचिव (रोहयो) व आयुक्त, नरेगा, नागपूर SECURE प्रणाली च्या मदतीने घेतील .

वरील सर्व बाबींची तंतोतंत अंमलबजावणी करण्यात यावी.

सदर आदेश तात्काळ अंमलात येतील

सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आले असून त्याचा संकेतांक २०२१०९०२१७२१२८९८१६ असा आहे. हे परिपत्रक डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावांने.

(विजयकुमार कलवले)

सहाय्यक संचालक (रोहयो), महाराष्ट्र शासन.

प्रति,

१. मा.मंत्री (रोहयो) यांचे खाजगी सचिव.
२. मा.राज्यमंत्री (रोहयो) यांचे खाजगी सचिव.
३. मा. अपर मुख्य सचिव (रोहयो), यांचे स्वीय सहायक .
४. सर्व विभागीय आयुक्त
५. आयुक्त, कृषी आयुक्तालय, पुणे.
६. आयुक्त, महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजना-महाराष्ट्र, नागपूर
७. सर्व जिल्हाधिकारी
८. सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद.
९. सर्व उपायुक्त (रोहयो), विभागीय आयुक्त कार्यालये.
१०. संचालक (फलोत्पादन), कृषी आयुक्तालय, पुणे.
११. संचालक (मृद संधारण), कृषी आयुक्तालय, पुणे.
१२. मुख्य अभियंता (मृद व जलसंधारण) सर्व.
१३. सर्व जिल्हा अधीक्षक कृषी अधिकारी
१४. सर्व जिल्हा रेशीम अधिकारी.
१५. सर्व उपजिल्हाधिकारी (रोहयो)
१६. सर्व उप मुख्य कार्यकारी अधिकारी (नरेगा, ग्रामपंचायत)
१७. सर्व गटविकास अधिकारी, नरेगा
१८. उपवनसंरक्षक (सर्व)
१९. उपसंचालक, सामाजिक वनीकरण (सर्व)
२०. वित्त विभाग (अर्थ-१६ , व्यय-८)
२१. नियोजन विभाग (का.१४३४ व का.१४२४)
२२. निवड नस्ती, रोहयो - ७.